

Za gospodarje

Maribor, dne 8. novembra 1933.

Trgovina s hmeljem.

(Po »Slov. hmeljarju«.)

Savinjska dolina: Kupčija je bila zadnji čas nespremenjeno mirna in je bilo le semtertja nekaj več zanimanja in povpraševanja. Splošno se je zahtevalo cenejše blago in presoja kakovosti ni bila stroga. Cene so nekoliko popustile in se je za prvovrstno blago plačevalo po 65—68 Din, izjemoma z napitnino za izbrano nudilo tudi do 70 Din, za drugovrstno blago pa se je plačevalo po 60 do 65 Din za kg. Največ zaključkov je bilo po 65 Din za kg. Računa se, da je iz prve roke prodanega že do 85 odstotkov letošnjega pridelka. Producenti prodajajo le počasi in so zlasti večje partije prvovrstnega blaga v zelo čvrstih rokah.

Vojvodina: Kupčija je nespremenjeno mirna. Prometa je malo. Pri slabem zanimanju in povpraševanju se plačuje sedaj po 55 do 65 Din za kg.

Češkoslovaška: Položaj na hmeljskem tržišču je ostal nespremenjeno miren, vendar je vkljub temu tudi zadnjih 14 dni znašal promet zopet kakih 1000 q. Več povpraševanja je le za prvovrstno in srednje blago, za slabše pa ni dosti zanimanja. Cene so še nekoliko oslabele in se zadnji čas plačuje za prvovrstno blago 79—90 Din, za izbrano izjemoma do 94 Din, za srednje pa 70 do 78 Din, dočim se slabše skuša dobiti še tudi ceneje. Znamkovanih je dosedaj 7019 bal v skupni teži 8875 stotov letošnjega žateškega pridelka. V Uštekcu in Roudnici notira zadnji čas hmelj (večinoma le slabše blago, ker je prvovrstno že razprodano) 55—65 Din, za kg in je do 80 odstotkov iz prve roke že prodanega.

Nemčija: V Nürnbergu je tržišče nespremenjeno mirno in je prav malo trgovine. Cene so še nekoliko popustile in zadnji čas notira Hallertau 75 do 95 D, Hersbruck (gorski) 63—79 Din, Spalt

najboljši 100—105 Din in Tettngang prvovrstni 103—107 Din za kg. Cene iz prve roke v posameznih okoliših so se zadnji čas gibale nižje. Da se prepreči še nadaljnje nazadovanje in neopravičeno tlačenje cen, je dne 26. oktobra oddelek II in IV državnega urada za prehrano določil za posamezne provenience letošnjega hmelja obvezne najnižje cene za kg in sicer:

	Din	
Bavarska		
Hallertau lahka lega	88	83 77
Hallertau težka lega	81	74 70
Spalt mesto	95	90 70
Spalt okraj	90	84 77
Hersbruck, Aischgrund	74	69 63
Jura	92	86 81
Württemberg:		
Tettngang	98	93 88
Ostali okoliši	81	76 70
Baden:		
Sandhausen	83	77 70
Mittel-Baden	74	69 63

Navedene cene so obvezne tako za kupca kot za prodajalca in prodajati blago ceneje, ni dovoljeno. Za prvovrstno blago se lahko plačajo tudi višje cene. Zoper vsakogar, ki se ne bi držal določenih cen, se bo uvedlo disciplinsko postopanje. Tendencia na tržišču v Nürnbergu je ostala sicer še nadalje mirna, vendar je zadnje dni že bilo nekaj več zanimanja in prometa.

Francija: Kupčija je postala zadnji čas zopet bolj mirna. Cene so nekoliko popustile in notira sedaj letošnji pridelok 65—70 Din za kg.

Belgija: Kupčija je mirna in na borzi je notiral pridelok 1933 zadnje dni 40 do 42 Din za kg.

Anglija: Za blago starejših letnikov, ni zanimanja ter so cene le nominalne in nespremenjene, za letošnji pridelok pa Marketing Board še vedno ni določil cene in se zato trguje le v manjšem obsegu v predprodaji po ceni, ki bo šele določena. Trgovski kot pivovarski krogi že težko pričakujejo določitev le-

tošnjih cen. Pretekli teden se je računalo, da bodo cene dne 1. t. m. objavljene, vendar še ni znano, ako so tudi dejansko bile.

Amerika: Na hmeljskem tržišču je nadalje prav mirno razpoloženje. Pivovarne prevzemajo večinoma še v predprodaji nakupljeno blago, do novih zaključkov pa pride le redko. Splošen položaj je preveč negotov in zato ni nikjer prave volje k nakupu. Cene kažejo rahlo tendenco navzdol, nominalno pa notirajo nespremenjeno. Letošnji evropski hmelj se nudi po 110 do 120 Din za kg, lanski pa po 80 do 100 Din, dočim prvovrstni domači po 40 Din, toda zaključkov je razmeroma malo.

Vse cene na inozemskih tržiščih so preračunane po pariteti v Zürichu.

Splošno. Položaj je povsod v glavnem nespremenjen in so cene več ali manj še popustile. Računa pa se, da bo določitev obveznih najnižjih cen v Nemčiji odjeknila več ali manj na vseh tržiščih ter kolikor toliko poživela in učvrstila cene in tendenco.

*

Naša zunanja trgovina.

Po pravkar objavljenih podatkih je znašal po skupinah naš izvoz v prvih devetih mesecih letos (v oklepajih podatki za prvih devet mesecev lani):

Živina 338.7 (314.2) milijonov, 14.8 % (15.45%), hranila in pijača 716.4 (572.0) milijonov, 31.3 (28.1)%, sirovine in polfabrikati 1069.2 (1091.25) milijonov, 46.7 (50.1)%, fabrikati 163.3 (128.15) milijonov, 7.1 (6.3)%.

Uvoz pa se je razdelil sledeče: živina 0.4 (0.25) milijonov, hranila in pijače 214.7 (248.4) milijonov, 10.3 (11.7)%, sirovine in polfabrikati 415.1 (391.6) milijonov, 20.0 (18.5)%, fabrikati 1396.1 (1449) milijonov, 67.25 (68.3)%, zlato itd. 49.6 (31.6) milijonov, 2.4 (1.5)%.

Naša trgovinska bilanca s posameznimi državami je bila letos naslednja — vse v milijonih dinarjih, v oklepajih podatki za prvih 9 mesecev lani):

Uvoz: Italija 329.6 (257.15), Avstrija 326.1 (262.6), Nemčija 271.4 (389.9), ČSR 256.1 (336.1), Anglija 215.3 (167.3), USA 107.2 (99.94), Madžarska 86.6 (103.6), Francija 79.5 (100.5) itd. To pomeni, da

je narastel uvoz iz Italije, Avstrije, Anglije itd., kjer so bili v nemali meri vzrok dobri plačilni dogovori.

Izvoz: Italija 533.1 (521.6), Avstrija 529.2 (400.1), Nemčija 322.4 (211.2), ČSR 152.7 (267.4), Švica 88.5 (40.4), Grčija 84.9 (82.1), Madžarska 82.4 (89.4), Belgija 82.4 (57.4), Braila 82.1, Francija 52.2 (50.1) itd.

Najbolj slab je bil razvoj izvoza v ČSR, ki kot znano stavlja vedno večje ovire na pot našemu izvozu in so bila zato tudi zadnja pogajanja prekinjena. Nasprotno pa se nesodelovanje s ČSR pozna tudi v češkem izvozu k nam, ki pada, dočim je toliko drugih držav izvozilo k nam več kot lani. Pasivnost se je povečala za nas v češki trgovini od 68.7 na 103.4 mil. Din, kar slabo vpliva na razvoj plačilnega prometa.

Ljudski pravnik.

Odložitev nastopa kazni. K. M. L. Letta 1932 ste bili obsojeni zaradi nekega kaznjivega dejanja na 6 mesecev strogega zapora. Sodba je bila izrečena 5. 6. 1933 in ste zoper isto vložili priziv, ki je bil rešen septembra 1933. Letos meseca oktobra ste dobili poziv, da morate nastopiti zaporno kazen. Kazni pa ne bi radi nastopili sedaj, ker ste zaposleni v tovarni, ki ima veliko naročil ter obstoji nevarnost, da boste z nastopom kazni izgubili popolnoma mesto, na katerem ste, ker bo tovarna vzela v službo drugo osebo. Ker ste oženjeni in imate tri majhne otroke ter je zima pred durmi, Vas skrbi bodočnost družine. Vi želite vedeti, kako bi dosegli pomilostitev, ali vsaj odložitev nastopa kazni. — Vaša kazen je že postala pravomočna. Oprostite se take kazni lahko samo s pomilostitvijo, ki jo izreče kralj. Prošnja za pomilostitev morete vložiti pri sodišču, ki je kazen izreklo, ali pa neposredno pri kraljevi pisarni v Beogradu. V njej morate navesti vse razloge, iz katerih smatrate, da bi se izvršila pomilostitev. Istočasno pa v prošnji tudi predlagajte, da se Vam zaradi vložene prošnje za pomilostitev odloži nastop kazni. — Dvomimo, da bo imela prošnja uspeh, ker po našem mnenju ni pogojev za pomilostitev. Svetujemo Vam pa, da pri sodišču, ki Vas je obsodilo, vložite nemudoma prošnjo za odložitev na-

štopa kazni, ker bi vsled takojšnjega nastopa kazni izgubili svojo službo ter bi bilo tudi ogroženo preživljanje Vaše nedolžne rodbine in ker ni nobene nevarnosti, da bi pobegnili. Sodišče bode moglo odložiti nastop kazni največ za tri mesece po pravomočnosti. Ako bi sodišče prošnjo zavrnilo, se ne morete zoper isto pritožiti.

Povrnitev pravic in uničenje kazenske obsodbe. P. I. R. Leta 1931 ste bili zaradi kraje novega kolesa obsojeni na kazen treh tednov strogega zopora in na izgubo častnih pravic za dve leti. Kaznovani ste bili aprila 1931 in ste kazen takoj odsedeli še leta 1931, in sicer v začetku decembra 1931. Letos pri občinskih volitvah niste mogli voliti. Ne morete tega razumeti, ker je že aprila 1933 preteklo dve leti, odkar ste bili kaznovani. Smatrate vsled tega, da je postopanje občine bilo nezakonito. Radi bi izvedeli za pravilno mnenje, da bi se v bodoče vedeli ravnati. — Kazenski zakon določa, da izreče sodišče izgubo častnih pravic: pri obsodbi na smrt ali na robijo nad pet let za vedno, pri obsodbi do pet let robije za čas od enega do pet let, pri obsodbi na zatočenje, dokler kazen traja, pri obsodbi na strogi zapor za čas od enega do treh let pa samo v onih primerih, kjer je v zakonu to posebej povedano. Izguba častnih pravic obstoji v izgubi pravic na državno ali drugo javno službo, na akademska dostojanstva ter v javnih zadevah glasovati, voliti ali izvoljen biti. Te pravice ste izgubili takoj s pravomočnostjo sodbe, dočim se računa čas izgube častnih pravic od onega dneva naprej, ko ste kazen odsedeli. Ker ste kazen prestali šele decembra 1931 in ker ste bili obsojeni na dveletno izgubo častnih pravic, bo ta doba pretekla šele decembra 1933; vsled tega tudi niste mogli voliti pri občinskih volitvah dne 15. oktobra 1933. Meseca decembra 1933 hoste s sodbo izgubljene častne pravice zopet pridobili in boste mogli zopet svobodno voliti ali biti izvoljeni. — Obsodba sama po sebi pa še ne bo s tem spravljena s sveta, marveč boste morali po preteku petih let, to je decembra 1936, zaprositi s posebno prošnjo pri sodišču, da uniči za bodočnost proti Vam izrečeno sodbo z vsemi njenimi zakonitimi posledica-

mi. To boste lahko storili, ako ste bili prvič kaznovani, ako ste se v teh petih letih dobro obnašali in ako ste po možnosti povrnili škodo, ki ste jo napravili s krajo kolesa. Prošnjo boste morali vložiti pri onem okrožnem sodišču, v območju katerega živite ali obratujete (delate). Vsled vlozene prošnje bo okrožno sodišče preskrbelo kazenske spise od onega sodišča, ki Vas je obsodilo, z namenom, da ugotovi, kolikokrat ste bili kaznovani, kdaj ste kazen odsedeli, če ste bili na to še kaznovani in če ste povrnili škodo za ukradeno kolo. Nato bo sodišče še poizvedelo in končno določilo razpravo, od katere je javnost popolnoma izključena. Še pri tej razpravi bo sodišče izdalo rešitev, s katero se določi uničenje proti Vam izrečene obsodbe in izbris iste v kazenskih zapisnikih državnega, občinskega in policijskega oblasti. Če pa bo sodišče tako Vašo prošnjo zavrnilo, imate pravico pritožbe v osmih dneh na Stol sedmorice, oddelek B, v Zagrebu. Ko boste tak izbris kazni vsled rešitve okrožnega sodišča dosegli, ne boste dolžni pred sodiščem ali upravno oblastjo na tozadevno vprašanje povedati kazen, ki Vam je bila izbrisana. Obnašajte se vsled tega dobro, povrnite škodo, ki ste jo napravili lastniku kolesa, in ne poslušajte onih, ki Vam svetujejo, da napravite še sedaj prošnjo za izbris, ker ista ne more imeti uspeha z ozirom na okolnost, da še ni preteklo 5 let od dneva, ko ste odsedeli kazen. Povdarjamo, da morate prošnjo vložiti pri okrožnem sodišču, nikakor pa ne pri onem okrajnem sodišču, ki Vas je obsodilo.

Izpušitev iz preiskovalnega zopora. Ž. F. Z. Zoper Vašo 19letno hčerko je okrožno sodišče uvedlo preiskavo in določilo preiskovalni zapor, ker je hčerka obdolžena, da je bila v zvezi s ponarejevalci denarja. Ker je Vaša hčerka še mladoletna in na stvari nedolžna, bi radi dosegli, da se jo izpusti na prosto in ste pripravljeni tudi položiti varščino, ako bi ta ne bila previsoka. — Ker niste točno povedali, iz katerega razloga je določen preiskovalni zapor, ne bomo mogli točno odgovoriti. Po vprašanju sklepamo, da gre za zločinstvo, za katero predpisuje kazenski zakon kazen robije do 10 let in denarno kazen. V tem primeru preiskovalni zapor ni ob-

vezan, marveč je istega moglo sodišče določiti, ker se je hčerka skrivala, ali se pripravljala, da pobegne, ali ker so bili kaki drugi razlogi, iz katerih obstoji bojazen, da bo pobegnila, ker je utemeljena bojazen, da bo na svobodi preprečila preiskavo s tem, da bi vplivala na priče, izvedence ali skušala uničiti sledove kazenskega dejanja, ali ker gotove okolnosti opravičujejo bojazen, da bo hčerka kaznjivo dejanje ponovila. Ako je hčerka v preiskovalnem zaporu radi bojazni ali suma, da bo pobegnila, morete pri sodišču predlagati izpustitev iz preiskovalnega zapora na prosto in ponuditi jamstvo v obljubo, da bo hčerka stanovala pri Vas, da ne bo nikamor odšla in da ne bo z ničemer otežkočala preiskave. Ako bo drž. tožilec soglašal s preiskovalnim sodnikom, da je treba preiskovalni zapor ukiniti, se bo to nemudoma zgodilo, sicer pa bo moralo o Vašem predlogu rešiti okrogno sodišče. Ako bi Vaša hčerka nato pobegnila z doma, bo pri sodišču položeno jamstvo zapadlo. Hčerka mora paziti, da bo na poziv sodišča vedno točno prišla k zaslišanju, ker bi sicer sodišče zopet določilo zoper njo preiskovalni zapor. Izročite brez odlašanja zadevo odvetniku, ki bo pregledal kazenske spise in Vam povedal, če bo mogoče doseči ukinitve preiskovalnega zapora.

Razna obvestila.

Podružnica Zveze absolventov kmetijskih šol v št. Juriju ob južni žel. ima svoj ustanovni občni zbor v nedeljo dne 19. t. m. na kmetijski šoli s sledečim sporedom: Od 9. do pol 11. ure dopoldne predavanja gg. ing. Petkovška, ing. Kropivška in prof. Vardjana za absolvente. Ob pol 11. uri ustanovni občni zbor podružnice. Ob 11. uri seja širšega odbora ZAKŠ. Obed dobi lahko vsakdo na šoli za 3—4 Din, kdor se prej priglasí z dopisnico ravnateljstvu šole. Po obedu ogled kmetijske in kmetijsko-gospodinj-ske šole. Vabljeni so vsi absolventi od blizu in daleč, predvsem pa naj se udeležijo ustanovnega občnega zбора vsi absolventi iz okoliša podružnice, čeprav še niso člani! Na svidenje!

★

Cene in sejmska poročila

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 4. novembra 1933 so pripeljali špeharji 58 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 12—13 Din, slanina 12—13. Radi slabega vremena na trgu krme ni bilo. Kmetje so pripeljali 14 vozov krompirja po 0.50—0.75, 2 čebule po 1—1.50, 54 vozov zelja 0.50—1, kislo zelje 4, kislá repa 2, jabolka 4—8, hruške 5—7, grozdje 6—8, izabela 3.50—6, celi orehi 6—7, luščeni orehi 28—32, kostanj 1.50—1.75, pečen 5—6. Na trgu je bilo 14 vreč pšenice po 1.50, 6 rži 1—1.25, 16 ječmena 1—1.25, 18 koruze 1.25, 18 ovsa 0.75—1, 16 prosa 1.25, 6 ajde 1—1.25, 12 fižola 2—3.50, smetana 10—12, mleko 1.75—2.25, surovo maslo 20—24. Nadalje je bilo na trgu 72 kokoši po 20—25, 892 pišancev po 20—55, 12 gosi 35—45, 37 puranov 35—55, 14 rac 20—25, 22 kuncev po 5—25 Din.

Mariborski živinski sejem 31. X. 1933. Prignanih je bilo 8 konjev, 11 bikov, 116 volov, 249 krav in 8 telet, skupaj 392 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na tem sejmu so hile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 3.75 do 4 Din, poldebeli voli od 2 do 3, plemenski voli 1.75 do 2, biki za klanje 3 do 4, klavne krave debele 2.50 do 3.25, plemenske krave 1.50 do 2.25, krave za klošasarje 2 do 2.25, molzne krave 2 do 2.75, breje krave 2 do 2.75, mlada živina 3 do 4, teleta 5 do 6 Din. Prodanih je bilo 218 komadov.

Mariborski svinjski sejem 3. 11. 1933. Na ta svinjski sejem je bilo pripeljanih 322 svinj, cene so hile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 100 do 115 Din, 7—9 tednov stari 120 do 150 D, 3—4 mesece stari 200 do 250 Din, 5—7 mesecev 350 do 400 Din, 8—10 mesecev 450 do 520 Din, 1 leto stari 580 do 650 Din, 1 kg žive teže 6—8 Din, 1 kg mrtve teže 9.50—10.50 Din. Prodanih je bilo 172 svinj.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg od 10 do 12 Din, II. vrste 8 do 10 Din, meso od bikov, krav in telic 5 do 7 Din, telečje meso I. vrste od 14 do 16 Din, II. vrste 8 do 10 Din, svinjsko meso sveže 10 do 18 Din.